

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO

Poznań, dnia 13 kwietnia 2023 r.

Poz. 3667

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE NR NP-III.4131.1.149.2023.1

WOJEWODY WIELKOPOLSKIEGO

z dnia 31 marca 2023 r.

Na podstawie art. 82 ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2022 r. poz. 2094)

orzekam

nieważność § 1 ust. 2 uchwały nr L/984/23 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 27 lutego 2023 r. w sprawie wysokości opłat za przeprowadzenie egzaminu państwowego kandydatów na kierowców i kierowców w województwie wielkopolskim - ze względu na istotne naruszenie prawa.

Uzasadnienie

W dniu 27 lutego 2023 r. Sejmik Województwa Wielkopolskiego podjął uchwałę nr L/984/23 w sprawie wysokości opłat za przeprowadzenie egzaminu państwowego kandydatów na kierowców i kierowców w województwie wielkopolskim, zwaną dalej „uchwałą”.

Jako podstawę prawną uchwały powołano: „art. 56a ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. o kierujących pojazdami (Dz. U. z 2021 r. poz. 1212 z późn. zm.)”.

Uchwałę doręczono Wojewodzie Wielkopolskiemu 3 marca 2023 r.

Dokonując oceny zgodności z prawem przedmiotowej uchwały, organ nadzoru stwierdził, co następuje.

Zgodnie z zasadą wyrażoną w Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483 ze zm.) organy władzy publicznej działają na podstawie i w granicach prawa. Poprzez działanie na podstawie i w granicach prawa w zakresie podejmowania uchwał przez organy jednostek samorządu terytorialnego rozumieć należy działanie zgodne z przepisami regulującymi podstawy prawne podejmowania uchwał; przepisami prawa ustrojowego; przepisami prawa materialnego oraz zgodne z przepisami regulującymi procedurę podejmowania uchwał (por. wyrok WSA w Łodzi z 21 stycznia 2009 r., III SA/Łd 564/08; wyrok NSA oz. we Wrocławiu z 20 kwietnia 1999 r., II SA/Wr 364/98, CBOSA).

Zgodnie z art. 56 ust. 1 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. o kierujących pojazdami (Dz. U. z 2021 r. poz. 1212 ze zm.), zwanej dalej „ustawą”, egzamin państwowy jest organizowany przez wojewódzki ośrodek ruchu drogowego. Egzamin państwowy jest przeprowadzany za opłatą, która stanowi dochód wojewódzkiego ośrodka ruchu drogowego (art. 56 ust. 3 ustawy).

Na mocy art. 56a ust. 1 ustawy, wysokość opłaty za przeprowadzenie egzaminu państwowego określa sejmik województwa, w drodze uchwały będącej aktem prawa miejscowego, przy czym wysokość opłaty za przeprowadzenie części teoretycznej egzaminu w zakresie uprawnień każdej kategorii prawa jazdy nie może przekroczyć 50 zł, a za przeprowadzenie części praktycznej:

1) 200 zł w zakresie uprawnień prawa jazdy kategorii AM, A1, A2, A, B1, B, C1, D1 lub T albo uprawnienia do kierowania tramwajem;

2) 250 zł w zakresie uprawnień prawa jazdy kategorii B+E, C1+E, C, C+E, D, D+E lub D1+E.

"W uchwale, o której mowa w ust. 1, uwzględnia się koszty rzeczowe i osobowe związane z przeprowadzeniem egzaminów państwowych" - art. 56a ust. 2 ustawy.

Z kolei w świetle art. 56 ust. 4 ustawy, z opłaty za część praktyczną egzaminu państwowego przeprowadzanego w stosunku do osób niepełnosprawnych posiadających orzeczenie lekarskie z adnotacją, że mogą prowadzić pojazd silnikowy po przystosowaniu go do rodzaju schorzenia, zwalnia się osoby niepełnosprawne, w przypadku gdy jazda egzaminacyjna odbywa się pojazdem, o którym mowa w art. 54 ust. 5 pkt 1 (tj. pojazdem osoby niepełnosprawnej wymagającej przystosowania pojazdu do rodzaju schorzenia).

Tymczasem w § 1 ust. 2 uchwały Sejmik Województwa Wielkopolskiego postanowił: „Za część praktyczną egzaminu państwowego przeprowadzanego w stosunku do osób niepełnosprawnych posiadających orzeczenie lekarskie z adnotacją, że mogą prowadzić pojazd silnikowy po przystosowaniu go do rodzaju schorzenia, w przypadku gdy jazda egzaminacyjna odbywa się pojazdem tych osób, opłaty zmniejszają się o 50%”.

Analiza przepisu § 1 ust. 2 uchwały prowadzi do wniosku, że przepis ten pozostaje w sprzeczności z treścią art. 56 ust. 4 ustawy, tym samym stanowiąc jego nieuprawnioną modyfikację. Organ nadzoru podkreśla, że Sejmik Województwa Wielkopolskiego podejmując uchwałę w oparciu o upoważnienie wynikające z art. 56 ust. 4 ustawy, winien mieć na uwadze, że osoby niepełnosprawne posiadające orzeczenie lekarskie z adnotacją, że mogą prowadzić pojazd silnikowy po przystosowaniu go do rodzaju schorzenia, nie ponoszą opłaty za część praktyczną egzaminu państwowego na prawo jazdy, jeżeli egzamin ten odbywa się ich pojazdem przystosowanym do rodzaju schorzenia, albowiem z woli ustawodawcy osoby te zostały z przedmiotowej opłaty zwolnione.

Organ nadzoru zauważa, że mocą § 3 ust. 1 rozporządzenia Ministra Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej z dnia 16 stycznia 2013 r. w sprawie wysokości opłat za przeprowadzenie egzaminu państwowego oraz stawek wynagrodzenia związanych z uzyskiwaniem uprawnień przez egzaminatorów (Dz. U. z 2014 r. poz. 974) zostały określone opłaty za przeprowadzenie egzaminu państwowego. Z kolei zgodnie z brzmieniem § 3 ust. 2 ww. rozporządzenia „Za część praktyczną egzaminu państwowego przeprowadzanego w stosunku do osób niepełnosprawnych posiadających orzeczenie lekarskie z adnotacją, że mogą prowadzić pojazd silnikowy po przystosowaniu go do rodzaju schorzenia, w przypadku gdy jazda egzaminacyjna odbywa się pojazdem tych osób, opłatę zmniejsza się o 50%”.

Należy jednakże zauważyć, że podstawę prawną podjęcia ocenianej uchwały stanowi art. 56a ustawy, który został dodany przez art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 4 listopada 2022 r. o zmianie ustawy - Prawo o ruchu drogowym oraz ustawy o kierujących pojazdami (Dz. U. z 2022 r. poz. 2589).

Na uwadze trzeba mieć także, że w świetle art. 6 ww. ustawy z dnia 4 listopada 2022 r. „Do dnia wejścia w życie uchwały, o której mowa w art. 56a ust. 1 ustawy zmienianej w art. 2, do opłat za przeprowadzenie egzaminu państwowego dla osób, o których mowa w art. 49 ustawy zmienianej w art. 2, stosuje się dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 66 ust. 1 pkt 6 ustawy zmienianej w art. 2, nie dłużej jednak niż przez 6 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy”.

Końcowo organ nadzoru zwraca uwagę, że przyznana organom stanowiącym jednostek samorządu terytorialnego samodzielność prawotwórcza nie oznacza dowolności w stanowieniu przepisów prawa miejscowego. W świetle art. 94 Konstytucji RP organy samorządu terytorialnego wydają akty prawa miejscowego obowiązujące na obszarze działania tych organów, na podstawie i w granicach upoważnień zawartych w ustawie. Jednocześnie wyrażona w art. 7 Konstytucji RP zasada praworządności wymaga, żeby materia regulowana aktem normatywnym wynikała z upoważnienia ustawowego. Wynika to także wprost z art. 9 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2022 r. poz. 2094), zgodnie z którym samorząd województwa, na podstawie upoważnień ustawowych, stanowi akty prawa miejscowego obowiązujące na obszarze województwa. Tym samym wydając akt prawa miejscowego organ stanowiący zobowiązany jest ściśle przestrzegać upoważnienia ustawowego (por. wyrok WSA w Lublinie z 20 sierpnia 2020 r., III SA/Lu 70/20, CBOSA).

W związku z powyższym orzeczono jak w sentencji.

Pouczenie

1. Stwierdzenie nieważności uchwały, zgodnie z art. 82a ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa, wstrzymuje jej wykonanie z mocy prawa w zakresie objętym stwierdzeniem nieważności, z dniem doręczenia rozstrzygnięcia nadzorczego.

2. Niniejsze rozstrzygnięcie nadzorcze może być zaskarżone do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Poznaniu z powodu niezgodności z prawem w terminie 30 dni od daty jego doręczenia, za pośrednictwem Wojewody Wielkopolskiego.

Wojewoda Wielkopolski
Michał Zieliński
(dokument podpisany elektronicznie)

Otrzymują:

Sejmik Województwa Wielkopolskiego

Zarząd Województwa Wielkopolskiego